

Mötesanteckningar

Datum 2013-10-21

Mötesdatum 2013-09-27

Avdelning Samhällsavdelningen

Författare Ulf Lindberg

Möte med företrädare för Norrvikens trädgårdssällskap, angående den senaste utvecklingen inom riksintresset Norrvikens trädgårdar

Närvarande: *Ingrid Björkman, Norrvikens trädgårdssällskap*
Qaisar Mahmood, avdelningschef, Samhällsavdelningen
Michael Frisk, enhetschef, Samhällsbyggnadsenheten
Lena Odeberg, handläggare, Samhällsbyggnadsenheten
Ulf Lindberg, antikvarie, Samhällsavdelningen

Syfte med mötet

Mötet initierades av Ingrid Björkman från Norrvikens trädgårdssällskap med anledning av den senaste utvecklingen inom riksintresset Norrvikens trädgårdar. Avsikten var att informera om hot mot riksintressets värden samt att efterhöra Riksantikvarieämbetets ansvar och möjligheter att agera i egenskap av central riksintressemyndighet.

Bakgrund

Norrvikens trädgårdar utpekades som riksintresse för kulturmiljövården genom Riksantikvarieämbetets beslut 2013-04-15 (dnr 3.5.1-3161-2012). En kort tid därefter genomförde anläggningens ägare (Lilla Båstad AB) en flytt av entrégrinden mot nordväst in på området som enligt gällande detaljplan endast medger uppförande av byggnader och anläggningar säsongsvist under kortare perioder för utställningar, evenemang och liknande. Båstads Kommun bedömde att åtgärden kunde genomföras utan bygglov. Länsstyrelsen i Skåne ansåg sig inte kunna utöva sitt tillsynsansvar mot åtgärden eftersom det saknas beslut (om bygglov) att ingripa mot samt att den enskilda åtgärden i sig inte kan anses innebära påtaglig skada på riksintresset.

Frågor till Riksantikvarieämbetet

Mötet behandlade följande tre frågeställningar.

1. Båstads kommun har uttalat en avsikt att göra ändringar av gällande detaljplan för att möjliggöra en del av Lilla Båstad AB:s exploateringsförslag inom riksintresseområdet. Norrvikens trädgårdssällskap m. fl. ideella aktörer befarar att Länsstyrelsens i Skåne möjligheter att ingripa mot detta är begränsade.

Båstads kommun har en positiv hållning till de omfattande exploateringsplaner som skisserats av Lilla Båstad AB. För att medge en sådan utveckling

av Norrvikens trädgårdar, behövs på sikt ny såväl översikts- som detaljplan. *Vilka krav kan ställas och vilka eventuella ingripanden är möjliga från Riksantikvarieämbetet i dessa sammanhang?*

2. Om Länsstyrelsen inte ingriper mot åtgärder som inte kräver beslut (såsom flytten av entrégrunden) och om sådana åtgärder upprepas, riskerar detta att successivt utarma riksintressets värden. *Vilken roll och vilka möjligheter att agera har Riksantikvarieämbetet i detta avseende?*

Svar på frågorna

1. Inför upprättande av ny eller ändring av detaljplan (även del av) skall kommunen samråda förslaget med länsstyrelsen. Under samrådet skall länsstyrelsen bl. a. särskilt verka för att riksintressen tillgodoses. Här skall alltså länsstyrelsen påpeka om förslaget till detaljplan eller ändring av detaljplan riskerar att inte tillgodose riksintresset. Om så är fallet kan kommunen omarbete förslaget i enlighet med länsstyrelsens synpunkter. Om kommunen inte beaktar länsstyrelsens synpunkter utan ändå beslutar om att anta detaljplanen eller ändringen och länsstyrelsen bedömer att beslutet innebär en risk för att riksintresset inte tillgodoses skall länsstyrelsen överpröva kommunens beslut. Om överprövningen visar att riksintresset inte tillgodoses skall länsstyrelsen upphäva kommunens beslut. Länsstyrelsens upphävande av kommunens beslut kan överklagas hos regeringen. I sådana ärenden som rör riksintressen för kulturmiljövården kan regeringen inhämta yttrande från Riksantikvarieämbetet.

Inför upprättande av ny översiktsplan gäller liknande bestämmelser om samråd med länsstyrelsen. I översiktsplanen skall riksintressen redovisas särskilt och där skall framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Förslag till översiktsplan skall samrådas med länsstyrelsen vilken då särskilt skall verka för att riksintressen tillgodoses. Länsstyrelsen skall avge ett granskningsyttrande över förslaget. Av yttrandet skall framgå om förslaget inte tillgodoser ett riksintresse. Kommunen skall redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och planens innehåll kan därför inte överklagas (t. ex. om och hur riksintressen tillgodoses). Däremot kan ett beslut om att anta en översiktsplan överklagas om planen inte tagits fram på ett lagenligt sätt (avser själva beslutsprocessen).

Om länsstyrelsen och kommunen vid samrådet är överens om att ett förslag till ny eller ändrad detaljplan tillgodoser riksintresset går förslaget efter granskningstiden vidare till beslut. Ett beslut om att anta eller ändra en detaljplan kan överklagas till länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut kan i sin tur överklagas till Mark- och miljödomstolen och därefter (om prövningstillstånd beviljas) till Mark- och miljööverdomstolen. Mark- och miljööverdomstolen kan inhämta yttrande från Riksantikvarieämbetet.

Riksantikvarieämbetet har (enligt hushållningsförordningen) uppsikt över områden av riksintresse för kulturmiljövården. Om Riksantikvarieämbetet får kännedom om ett beslut om ny eller ändrad detaljplan och bedömer att ett riksintresse riskerar att påtagligt skadas av detta, trots att länsstyrelsen ansett att planförslaget tillgodoser riksintresset; kan Riksantikvarieämbetet påtala förhållandet till regeringen.

2. Normalt skall åtgärder som riskerar att medföra negativ påverkan på riksintressen prövas genom beslut. Om upprepade åtgärder sker inom ett riksintresseområde, vilka inte bedömts lovpliktiga eller kräva särskilda kommunala beslut men som ändå riskerar att successivt påtagligt skada riksintresset; kan det uppfattas som ett systematiskt utarmande av riksintressets värden. Om Riksantikvarieämbetet får kännedom om detta och gör en sådan bedömning kan Riksantikvarieämbetet påtala förhållandet till regeringen.